

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Strategi för barns och elevers lärande
i en digital värld

Diarienummer: UF/2017:86

Dokumentet är beslutat av: Utbildningsnämnden

Dokumentet beslutades den: 13 juni 2017

Dokumentet gäller för: Utbildningsnämnden

Dokumentet gäller till den: 13 juni 2022

Dokumentet ersätter:

Dokumentansvarig är: Specialiststöd

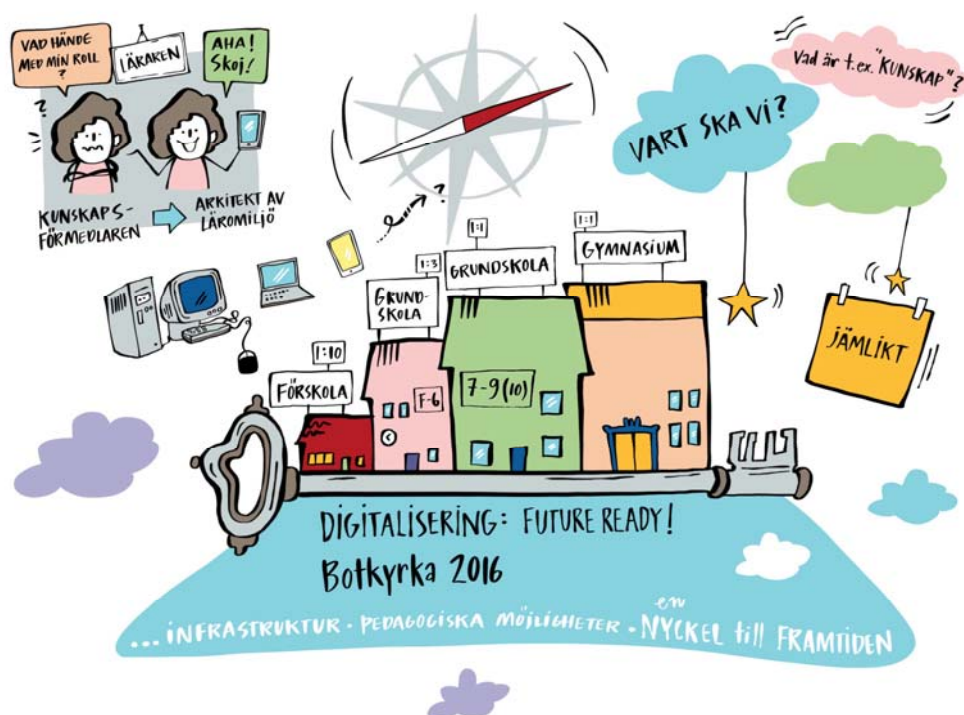
För revidering av dokumentet ansvarar: Specialiststöd

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Specialiststöd

Relaterade dokument:

Strategi för barns och elevers lärande i en digital värld

Inledningsord	4
Bakgrund	4
Politiska mål	6
Vision	6
Syfte	7
Prioriterade områden.....	7
Förväntningar	8
Handlingsplan	9
Uppföljning	10
Bilagor.....	10

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Inledningsord

I Botkyrka är vi övertygade om att ökat stöd för lärande i en digital värld har gynnsam inverkan på elevers resultat, att det stärker likvärdigheten samt att digitaliseringen kan fungera som katalysator eller hävstång för förändrad och utvecklad undervisning och för lärande. Digitaliseringen möjliggör också kompensatoriska lösningar med utgångspunkt i individuella behov, med stöd av de möjligheter till anpassningar av arbetssätt som verktygen medger.

Framtidens förskola och skola, och den pågående samhällsutvecklingen, förutsätter former för lärande, design för lärande, som på bästa sätt nyttjar de möjligheter som digitaliseringen erbjuder. Den digitala utvecklingen pågår oavbrutet, berör oss alla och medger möjligheter som fortfarande är utforskade. Däribland ett ökat deltagande i de demokratiska processer som möjliggörs genom digitaliseringen.

Genom att skapa samsyn och en gemensam kunskapsgrund som innebär att vi förtydligar det digitala kunskapsinnehållet, så blir denna strategi ett viktigt verktyg i det fortsatta utvecklingsarbetet. Det ger våra barn och elever förutsättningar att möta såväl dagens som framtidens utmaningar med kunskap, med god digital kompetens och med tilltro till egna och andras förmågor.

Mikael Caiman Larsson
Förvaltningschef

Bakgrund

Regeringen beslutade i mars 2017 om förändringar i styrdokumentet för grundskole-, gymnasie- och vuxenutbildningen¹ när det gäller hur digitaliseringen påverkar individen och samhället. Regeringen kommer också att besluta om nationella strategier för förskolans och skolans digitalisering². I Skolverkets förslag till strategier tydliggörs att digital kompetens är en central fråga och att digitaliseringens möjligheter ska prägla skolväsendet. Enligt förslaget ska elever i grundskolans och motsvarande skolformers årskurser 1–9 (10) ha tillgång till en personlig digital enhet (1:1) inom tre år. Barn i förskolan och elever i förskoleklass ska ha tillgång till digitala enheter motsvarande minst en enhet på fem barn/elever (1:5) inom fyra år.

I Botkyrkas förskolor och skolor genomförs en omfattande satsning på digitalisering av lärmiljöerna. I förskolan är minimum en digital enhet på tio barn och i grundskolans och grundsärskolans F-6 skolor är tätheten minst en digital enhet på tre barn. I grundskolans och grundsärskolans årskurs 7-9 (10),

¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/resurser-for-larande/itiskolan/styrdokument>

² <http://www.skolverket.se/skolutveckling/resurser-for-larande/itiskolan/nationell-strategi>

gymnasieskolan och gymnasiesärskolan har alla elever tillgång till en egen digital enhet för att använda i skolan och hemma under studietiden.

Samtliga skolformer³ har en gemensam lärportal och genom vår anslutning till skolfederationen skapas ett digitalt ekosystem som möjliggör tillgång till ett stort utbud av digitala läresurser. Med ett inlogg skapas möjligheter för lärande och samspel mellan barn, elever och pedagoger, oberoende av tid, plats och digital enhet.

2016 inleddes ett arbete av IT-enheten för att utöka nätverkskapaciteten och uppgradera de trådlösa nätverken på samtliga enheter inom utbildningsförvaltningen. Åtgärderna säkerställer att utbildningsförvaltningen är välutrustad infrastrukturmässigt inför kommande behov. I samspel med IT-enheten erbjuder förvaltningen idag ett brett spektra av digitala enheter, PC, Mac, läsplattor och chromebooks för att ge verksamheten förutsättningar att kunna välja de digitala enheter som bäst stödjer de lärande processerna.

Botkyrkas utvärdering av en-till-en-satsningen visar att den medfört en pedagogisk utveckling i form av att undervisningen effektiviserats. Genom att de digitala verktygen ger ett stöd i och för undervisning och lärande, vilket underlättar återkoppling till eleverna. Eleverna upplever en större motivation i skolarbetet och de har fått lättare att hålla ordning på sitt arbetsmaterial. En sådan utveckling påvisas på samtliga skolor som utvärderats. Undervisning och didaktik behöver dock utvecklas mer, alla skolor har inte kommit lika långt, med stöd av digitaliseringen. För att klara dessa utmaningar pekar utvärderingen på att ett gott ledarskap för en lärande organisation är centralt (Jacquet 2014). En hög allmän didaktisk kompetens, en ämnesspecifik och en digital sådan är nödvändigt, i organisationen och hos lärarna, för att stödja och utveckla en digital didaktik (jfr Dwyer & Bell 2010).

Digitaliseringen som en transformerande kraft ställer höga krav på förvaltningens och verksamheternas förmåga att arbeta strategiskt men ger också möjligheter till att utveckla undervisningen och elevernas måluppfyllelse. I utbildningsnämndens ettårsplan 2016 framkommer att en strategi, som avser att utveckla den digitala didaktiken, ska förankras och genomföras i alla skolformer. I utbildningsnämndens mål och budget för 2017 med plan för 2018-2020 har utbildningsnämnden i september 2016 fattat beslut om nämndmålet att "Botkyrkas förskolor och skolor arbetar aktivt för att utveckla alla barns och elevers digitala förmåga". Åtagandet är att förvaltningen ska stödja utvecklingen av den digitala didaktiken vilket adresseras i denna strategi och kommande handlingsplan.

³ Med samtliga skolformer menas förskolan, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Politiska mål

Kommunfullmäktige har fattat beslut om mål och budget 2017 med plan för 2018-2020. I dokumentet anges flertalet mål för de olika nämndernas verksamhet. Utifrån en digital kontext är följande mål relevanta:

Utbildningsnämndens mål 2:2

Alla förskolor och skolor arbetar aktivt för att ge alla barn och elever, oavsett kön och område, likvärdiga förutsättningar i utbildningen.

Utbildningsnämndens mål 3:2

Måluppfyllelsen ökar för alla elever i grund- respektive gymnasieskolan.

Utbildningsnämndens mål 3:3

Botkyrkas förskolor och skolor har goda förutsättningar att erbjuda en likvärdig utbildning och fullgöra det kompensatoriska uppdraget.

Utbildningsnämndens mål 3:7

Botkyrkas förskolor och skolor arbetar aktivt för att utveckla alla barns och elevers digitala förmåga.

En förutsättning för att kunna uppnå de politiska målen är att vi har en adekvat digital infrastruktur, adekvat utbud av digitala enheter, utrustade lärmiljöer, god samverkan med bibliotek, arbetslivet, lokalsamhället och andra aktörer och att vi bevakar miljö- och hälsoaspekterna. En annan viktig förutsättning för att uppnå de politiska målen är att vårdnadshavare har en adekvat digital kompetens, för att underlätta barn och elevers lärande i en digital värld.

Vision

Utbildningsförvaltningens vision är att Botkyrkas barn och elever skapar världen, bygger kunskap och mening, utmanar och öppnar gränser samt visar solidaritet och tilltro till andra.

I en digital kontext får visionen följande innebörd

Botkyrkas barn och elever verkar i en föränderlig värld och har den digitala kompetensen som ett aktivt medborgarskap och ett livslångt lärande kräver nu och i framtiden.

I Botkyrkas förskolor och skolor är digitaliseringen en katalysator för pedagogisk utveckling och kollegialt lärande med likvärdighet i fokus.

Botkyrkas barn och elever delar kunskap och mening, utmanar och öppnar gränser, inspirerar och nätverkar i ett globalt sammanhang.

Syfte

Strategin skapar förutsättningar för att möta trycket från vår omvärld och de samhällsförändringar vi står inför för att kunna göra våra barn och elever redo för framtiden.

Strategin syftar till att öka medvetenheten inom hela organisationen om digitaliseringens potential för lärande och delaktighet i det demokratiska samhället. Den vägleder personal och ger förutsättningar för gränsöverskridande samverkan inom och mellan verksamheter och central förvaltning. Strategin tar sin utgångspunkt i visionen och visar en gemensam riktning för att säkerställa att alla Botkyrkas barn och elever utvecklar de digitala kompetenser som ett aktivt medborgarskap kräver, nu och i framtiden.

Prioriterade områden

Det är nödvändigt att organisation och medarbetare i sina roller ges förutsättningar för de utvecklingsprocesser och förväntningar som strategin lyfter fram. Därför har följande prioriterade områden identifierats. De konkretiseras i handlingsplanen som tas fram under 2017.

- *Digital litteracitet och didaktik*
Barn, elever och personal behöver ges förutsättningar att utveckla en större digital litteracitet. De behöver också få större medvetenhet om och förståelse för den digitala litteracitetens vikt och betydelse i en digital samtid och framtid.
- *Kompetens och strategisk kompetens*
Pedagoger, skolledare och förvaltningsledning behöver ges förutsättningar att utveckla en adekvat digital kompetens. Förvaltningsledning, och skolledare behöver även få förutsättningar för att utveckla en adekvat strategisk kompetens för att leda utvecklingsarbete kopplat till digitaliseringen.
- *Källkritik*
Barn, elever och personal behöver få förutsättningar för att ha en kritisk hållning till information och att öva upp sitt källkritiska tänkande.
- *Pedagogiska resurser*
Tillgången till digitala verktyg, kompensatoriska hjälpmedel, läromedel och lärresurser i och utanför förskola och skola, oberoende av tid, plats behöver utökas.
- *Sociala medier och ungas integritet på nätet*
Barn, elever och personal behöver ges förutsättningar att få större medvetenhet om sociala mediers betydelse i dagens demokratiprocesser och kommunikationslandskap. Den personliga integriteten be-

höver värnas. Det förutsätter mer kunskap om hur sociala medier och andra digitala ytor används, tolkas och uppfattas på ett ansvarsfullt, etiskt och säkert sätt.

- *Förvaltningsövergripande och lokala stödstrukturer*
Förvaltningsövergripande modeller och lokala stödstrukturer behöver utvecklas dels för att öka kompetensen, dels för att kunna skala upp goda praktiker, modeller och innovationsmiljöer. Detta ger förutsättningar för en lärande organisation.
- *Skapande och medskapande*
Modeller och strukturer behöver tas fram för att stödja barn och elevers skapande och medskapande inom både nya och befintliga fält såsom Makerspace⁴, entreprenöriellt lärande och spelifiering⁵. På så vis skapas bryggor mellan det informella och det formella lärandet.

Förväntningar

För att uppnå målen och därigenom nyttja digitaliseringens potential för ökad måluppfyllelse och likvärdighet i Botkyrkas förskolor och skolor behöver förvaltningens olika nivåer medverka och samverka. Strategin tydliggör vilka förväntningar som ställs på de olika nivåerna för att nå samsyn och utveckling i hela förvaltningen.

Alla medarbetare

- Förväntas nyttja och behärska relevanta digitala verktyg och digitala miljöer i det egna arbetet.
- Förväntas omvärldsbevaka digitaliseringsfrågor utifrån sin kontext.

Pedagoger

- Förväntas förankra undervisning och lärande i teorier kring forskning och beprövad erfarenhet med koppling till det digitala fältet.
- Förväntas ha god förståelse för och praktisk kunskap kring hur digital kompetens och digital didaktik kan användas för att leda till ett bättre lärande.
- Förväntas att kontinuerligt utveckla och använda digital kompetens och digital teknik för undervisning, vilket ska främja barn och elevers lärande.
- Förväntas ha god förståelse för barn och elevers digitala vardagserfarenheter, och utifrån dessa skapa ett meningsfullt lärande.
- Förväntas ha kunskap för att undervisa om och säkerställa ansvarsfullt nyttjande av digitala miljöer hos eleverna, när det gäller exempelvis personlig integritet, källkritik, upphovsrätt och säkerhet.

⁴ <https://www.makerspace.se/>

⁵ <https://sv.wikipedia.org/wiki/Spelifiering>

- Förväntas ha kunskap för att säkerställa ansvarsfullt nyttjande av digitala miljöer hos förskolebarnen när det gäller exempelvis personlig integritet och säkerhet.

Rektorer och förskolechefer

- Förväntas ha adekvat förmåga att strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete på sin enhet.
- Förväntas ha kunskap om teorier, forskning och beprövad erfarenhet kopplad till det digitala fältet för att kunna driva och leda det digitala utvecklingsarbetet på enhetsnivå.
- Förväntas följa upp och stödja pedagoger i det digitala utvecklingsarbetet med sikte på utbildningens kvalitet och likvärdighet.
- Förväntas skapa förutsättningar att utveckla personalens digitala kompetens och digitala didaktik för undervisning och lärande
- Förväntas driva, följa och utvärdera det digitala utvecklingsarbetet för undervisning och lärande så att progression skapas och synliggörs.
- Förväntas skapa en lokal handlingsplan för att stödja lärandet utifrån den egna enhetens förutsättningar.

Verksamhetschefer

- Förväntas ta ansvar för att leda arbetet med den digitala transformationen
- Förväntas ha adekvat förmåga att strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete i sin organisation.
- Förväntas ha kunskap om teorier, forskning och beprövad erfarenhet kopplad till det digitala fältet för att driva det digitala utvecklingsarbetet i verksamheten.
- Förväntas skapa förutsättningar för att enheterna⁶ ska kunna utveckla lärande och undervisning med de möjligheter som digitaliseringen erbjuder.

Förvaltningschef

- Förväntas ta ansvar för att leda arbetet med den digitala transformationen
- Förväntas ha adekvat förmåga att strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete i organisationen
- Förväntas följa upp och stödja verksamhetscheferna i det digitala utvecklingsarbetet med sikte på utbildningens kvalitet och likvärdighet.
- Förväntas skapa förutsättningar för genomförandet av strategin.

Handlingsplan

En handlingsplan för genomförandet tas fram. Planen innehåller riktade insatser gentemot specifika grupper som syftar till att kunna verkliggöra strategins ambitioner. Handlingsplanen adresserar strategins prioriterade områden samt ger stöd i processen att utveckla den strategiska och digitala kompetensen.

⁶ Med enheter menas förskolor, skolor och fritidshem.

Uppföljning

Uppföljning och utvärdering är en central del i vårt systematiska kvalitetsarbete och därmed blir uppföljningen en kvalitetssäkring av det strategiska arbetet framöver. Strategin ska följas upp årligen i samband med resultatdialogerna, årsredovisningen,⁷Lika (*it-tempen för skola och förskola*), samspel med skolforskningsinstitutet och andra metoder som tas fram i handlingsplanen.

Tidsplan

Strategin ska implementeras inom hela förvaltningen under 2017 och 2018 och samtliga aktiviteter i handlingsplanen ska genomföras senast 2019. Strategin ska uppdateras av specialiststöd i december 2017, 2018 och 2019.

Bilagor

Bilaga 1. Mål och budget 2017

Bilaga 2: Nämndmål

⁷ <http://lika.skl.se/10>